

Nyugodt alvás, H A Z Á M S O R S A izgatott ébredés

„Az első élőlény oroszlánhoz, a második bikához volt hasonló, a harmadik élőlény arca olyan volt, mint egy emberé, a negyedik élőlény pedig repülő sashoz hasonlított. A négy élőlény mindegyikének hat szárnya volt, körös-körül és belül tele voltak szemekkel, és szünet nélkül, éjjel és nappal ezt mondták: Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt, és aki van, és aki eljövendő!”
Jel. 4,7–8

„Nem kell alvók módjára tenni és beszélni.”
Hérakleitosz

„ott van a Paradicsom a Mennynek minden helyén, habár a *Legfőbb Jó* kegyelme nem mindenkire egyforma erővel árasztja áldását”

Dante, *Isteni színjáték, Paradicsom, III. Ének*

„Hol lehet altiszt, azt kutatja”
József Attila

„Engem hazám sorsa érdekel”
Márai Sándor: *Röpirat a nemzetnevelés ügyében*

Nem vertek szét semmit. Van minden, korántsem csak a semmi van. Bor, bagett, munster sajt. 2020. április 26-a. Nem Paradicsom. Nem bombázták szét a házakat, nem robbantak föl a hidak. Nem robbantották föl a hidakat. Nem halt meg hatmillió, se hatszázezer, meg másik hatszázezer, nem öltek meg százmilliót, nemhogy a mi kisvilágunkban, de az egész világon sem. Mégis ki mondhatná, hogy nincs probléma; nap mint nap problémák halmaza szakad rád, alig győződ észrevenni. Konkrétan – nem metafora – bedöglük a kenyérpíritó.

Bedöglött.

Pedig, baszd meg, kenyeret akartál píritani! Van – sőt kell lennie – problémának: csak-hogy igazából kell-e megoldás? Nem az-e a probléma, hogy problémának érzek valamit?

Legjobb a legrosszabbra készülni. Nem készülok a legrosszabbra, ez ki van próbálva: cirka ezért van ez a rossz. Nem a létező legrosszabb, de igazán pocsek, és azért látom ennyire rossznak, mert nem erre készültem. Közben meg jól érzem magam, a kertben vacakolok, és régóta áhított, igazán nem tervezett könyveket olvasok. És *verset írok*.

És ez megtéveszt.

És hagyom, hogy megtéveszen.

Lukianosz szerint (*Hogyan kell történelmet írni?*, Kapitánffy István fordítása) mikor Philipposz serege közeledett Korinthoszhoz, mindenki nekiállt valami hasznos dolognak,

Diogenész pedig „nagy odaadással kezdte görgetni föl és alá a hordóját, amelyben lakott”, és amikor megkérdezték tőle, miért teszi: „Görgetem én is a hordóm – felelte –, hogy azt ne higgyék rólam, ennyi szorgos ember között egyedül én lopom a napot”. Amikor először verset írtam így, *bezárva*, kissé óvatoskodtam; meg ne lássák – csak észre ne vegyem! És most, hogy mégis észrevettem, milyen primán érzem magam már negyvenöt napja, veszem csak észre, mennyire óvatos voltam azzal, hogy jól érzem magam ebben az *általános legrosszabban*.

A legrosszabb *természetesen* a háború, és most nincs háború. Ne hidd, hogy ez háború; aki szerint háború *folyik*, kötésig pancsol a retorikában. „A háború nemcsak azért a legnagyobb szerencsétlenség, mert az emberi életek millióit pusztítja el – egy járvány, az időjárás változása is elsöpri emberéletek százait –, hanem sokkal inkább az emberi lélek és műveltség területén végzett vészes pusztításai miatt” (Márai). De ha nem az folyik, akkor mi folyik?

Minden. *Panta rhei*, aludj nyugodtan. Alvás nélkül nem megy. Nyugton aludj, de vigyázzanak rád, és akik rád vigyáznak, azoknak te vigyázd az álmát. Ébredj vidáman, felébredni vidám dolog. És csináld a dolgod.

Előbb kávé stb., fél óra olvasgatás az ágyban, valami váratlan, Platón, Plutarkhosz, ami rád esik a polcra, ami épp sorra jön – és akkor! A háború természetes, természetadta, a járványok is, az összekapcsolásuk manipulatív (és persze a „manipuláció” is a természetből fakad) – a pánik mostani foka normális, de nem természetes. Nem is *csinált*, nem összeesküvés, mi magunk csináljuk. Előállítjuk, gerjesztjük, és engedjük, hogy hasson ránk. Én is. Nem megyek ki a kertből.

A házból a kertbe és vissza, már 45 napja, már mondtam.

Hogy mi lesz *ebből*, az beláthatatlan. Különösen a számos prófétáló jövőbelátó súlyosan sötét árnyékában, akik azzal kezdik, hogy nem, nem látják mindazt, amit aztán kiszáratva igazságként eléd tálalnak. Hogy így meg úgy, minden megváltozik. Minden? Ugyan!

Legalább valami változna!

A legszegényebb régiók túlnépesedése, a leggazdagabbak végzetlen közönye és/vagy hazug willkommenretorikája, a favellák és cigánytelepek lakóinak, az aszfalton alvók, patkányok közt és háncskunyhókban, legyekkel beborítva heverők helyzete. Tengervízből édesvíz; nehéz, de nem bonyolult.

Bonyolult és könnyű: ivóvíz, *know-how*, oktatás, Afrika visszaParadicsomosítása. *Váratlan mérték és új világ*, felbomlik-e, ami volt – lehet tudni? *Lehet* tudni igazán, mi volt? Eddig volt valami valahogy, és most majd minden... Minden mi?

Krízis van *versus* ez még semmi. Szabadság/jogok vs. biztonság, biológiai fegyver és *Deep State* vs. laposföldszint-összeesküvéselmélet, összeomlás vs. bifurkáció, lesz vs. nem lesz *reset*, visszaáll-e, ami volt vagy semmi nem tér vissza. Semmi sem lesz.

Armageddon.

Itt aztán fű nem terem.

Koronavírus, ahogy, Jesszus, belemászik a maastrichti rendszerbe!

Nulla-megtakarítás, éhínség, megostromolják, karantén, csordaimmunitás, szintetikus, készakarva kiengedték, összeesküvés. Liberális demokrácia vs. nemzeti konzervativizmus, a pandémia mint *korszellem* „elősegíti” a világkormányt vs. megerősíti a védelmező nemzetállami kereteket, poszt-posztfasizmus vs. globalizációjárvány, globális-univerzális mindenborzalmas-volt vs. lesz, Nagy Esemény vs. Örök Ismétlődés, a Szuverén uralta Kivételes Állapot kontra bolondokháza-diktatúra. *Sudden-stop*, elgázolja a fennállót kontra V alakú felpattanás, rettegés a más(ok)tól kontra szolidaritás, bezárni minden(ki)t kontra megnyitni a gazdaságot, új irány / új világrend kontra reménytelen régiség, felbomlás, vereség és út a győzelemhez, minden másképp lesz és semmi sem lesz másképp – ez megy.

Durva *bullying*, véleményterror. Mindenki kötelezőnek érzi, hogy mindenről mondja a magáét, mert úgy tudja, ha nem harcol az ellenséggel, azonnal megsemmisül. Azt átál-lásnak minősítik. Tehát átáll!

Megsemmisítik, átlölik.

„Oda”, te jó ég!

Azokhoz, akiket addig szellemileg / erkölcsileg kritikán alulinak, vitára méltatlannak ítelt. Mindenki háborúja mindenkivel – a mi-kutyánk-kölykével is, ha az bármit megengedve „ki-beszél” a falkából. Ahogy egy kacatokkal dugig zsúfolt szekrény ajtaját kinyitva dől a fejre az egész hóbelevanc, a médiumokból apodiktikus, nem reflektált, nulla (ön)íroniát mozgósító, az alteritást mélyen lenéző prognózistömkeleg szakad rád. „Még Lüsizimakhosz uralko-

dása idején – így Lukianosz – járvány tört ki Abdérában. Először belázasodott az egész lakosság, már az első napon, makacs lázzal”, és „a kór következtében nevetséges gondolataik támadtak”, és így tovább, „az abdériai nyavalya sok művelt főt megtámadott (...), mindenki történetírónak csapott fel”. Omlik a szánalmas-mulatságos *megmondtam, a megmondom, a nem-tudom-mégis-mondom*. Előrebocsátja, úgymond, hogy nem jós, és már nyomja is; a tömeg ostoba, az elit korrump, az értelmiség eladó, a döntéshozók korlátolt gazemberek, a jövő halott terep. A jövő sötét, *no future*. Dráma, földrengés, megrengette, fenyegető. Csernobil.

Sőt Чернобыль,

„A trónnál középén és a trón körül négy élőlény, elöl és hátul szemekkel tele”, és jó, lehet, hogy te még vagy, és 2 db szemed van, és fölhalmoztál elég klópapírt, van mélyhűtve bélszín és szarvasgerinc, a polcon szárasztésza/cukor/liszt, elég sör és whiskey, de a világnak kampec.

Parmezán, stifolder, fűszerek és fokhagyma, tizenötezer kötet, de itt a vég stb.

„Mind úgy élünk, mint régi korokban városok, tartományok lakossága, mikor járvány, fekete halál pusztított a világban”, írja Márai *Röpiratában* 1942 késő nyarán, és hozzáteszi: „aki harc közben sopánkodni kezd, elveszti a csatát. Ha valaki érzeleg és viadal közben a múlton mereng: egyetlen horogütéssel leteríti az idő.” Ja, hagyjuk az érzelgést. Most az Öldöklő Angyal áll a kapuknál.

Ha kilépnél, megérzed őt. Megállít. Persze mehetsz, indulsz is, de nem úgy.

Mint előtte?

Hogyan?

Mit tudom én. Javulj meg! „Ne törekedj arra a látszatra, hogy bármit is tudsz!” (Epiktétosz). A kultúra evidencia. A civil öntudat, a politikai részvétel evidencia. A szolidaritás evidencia. Örömteli, nem-altruista kooperáció és *fair* kompetíció, élesvidám *agón* egyensúlya. Élvezetes kulturális disszenzus / diverzitás, heves és figyelmes egyet-nem-értés. Az elitizmus nyitott elit oktatással és elit ajánlattal való lebontása, a szókratészi *tudom, hogy nem tudok* és a József Attila-i *egész nép és nem középiskolás fok* erős reflektálása. Ahol nem *ex cathedra* (ki)oktatnak, és ahol az, aki tanít, tudja, hogy nem tudatlan, akit tanít. Ez itt nyilván a gazdagoknak szól.

Akik ilyesmiket olvasnak, és nem dühöngenek négy fal között, várva arra, hogy mások majd az utcán dühöngjenek helyettük, mert már (megint) nincs munka és (soha) nincs tartalék. Akik nem dühkitörésekkel kommunikálnak, még a saját internetes buborék számára sem. Akik szerint a kapzsóság nem jó.

Hanem rossz.

Akik beszélnek, de nem várnak csodát, lévén „az emberi természetből következik, hogy áldozatokra csak akkor szánja el magát, ha erre a végső szükség kényszeríti” – magyarul, ha *már nem* érzi áldozatnak. „Egyetlen pillanattal elébb sem.” Akik élvezik, ha javulnak.

Élvezik, ami van. Lemondanak erről meg arról, mennyi mindenről, ha meg is kínozza őket. Szigorúan elkülönítik, amire szükségük van – ha kaviár és pezsgő, akkor azt – de a többit *odaadják*. Hogy miként és hová, az majd alakul.

Addig meg: a kert.

Naplóírás, *írás*, saját eper. Fölásni az eprest. Megtanulni az eprest. Időzni. Cseresznyevirágzás. Néhány könyv lassan, még egyszer. Sok könyv gyorsabban, random, ahogy jön, öszszeviszsa. Vagy sorban. Főzögetés. Elmosogatni az edényt, ahogy nagyanyám csinálta. Napí egy verseskötet. Nem az összes vers. Opera-előadás, fekete-fehér klasszikus film, Schubert- és Beethoven-vonósnégyesek, virtuális múzeum. Mélyen és lassan.

A halálra gondolni. Már nem élőkre.

A nagyanyámra.

Apám, anyukám.

Lassabban.

Kukorelly Endre 1951-ben született Budapesten. Művei a Kalligramnál: *Tündérvölgy, avagy Az emberi szív rejtelmeiről*, 2003; *Samunadrág*, 2005; *Rom. A komonizmus története*, Második, bővített kiadás, 2006; *Ezer és 3, avagy A nőkben rejlik a szív*, 2009; *Mennyit hibázok, te úristen*, 2010; *Reggel az egyik istennő*, 2011; *Pálya, avagy Nyugi, daji, nem csak a foci van a világon*, 2018; *Cé Cé Pé avagy lassúdad haladás a kommunizmus felé*, 2019.